25.3.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
kunta- ja hyvinvointijaosto
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

O 17/2025 vp

Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunto

Teema: Hyvinvointialueiden rahoitusmallin toimivuus valtakunnallisten erityistehtävien sekä yliopistollisten sairaaloiden rahoituksessa tarkoituksenmukaisella tavalla, myös julkisen talouden kokonaiskuva huomioon ottaen.

Valtio kohdensi hyvinvointialueille hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021, *rahoituslaki*) mukaista yleiskatteellista rahoitusta noin 26,2 miljardia euroa vuonna 2025. Rahoitus on laskennallista ja yleiskatteellista. Järjestämisvastuulliset hyvinvointialueet päättävät rahoituksen kohdentamisesta eri toimintoihin. Osana rahoituksen laskennallisia jakokriteereitä on yliopistosairaalalisä. Se on tarkoitettu kattamaan yliopistosairaala-alueille toiminnasta aiheutuvia korkeampia kustannuksia, joita ei saada katetuksi muuta kautta (esim. laskutuksella tai erillisrahoituksella). Yliopistosairaalalisä on noin 143 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja se jaetaan tasaisesti kaikille yliopistosairaala-alueille asukasluvun perusteella (41 euroa / asukas v. 2025).

Yleiskatteisen rahoituksen lisäksi hyvinvointialueille osoitettiin valtion avustuksia ja muita korvauksia noin 243 miljoonaa euroa vuonna 2025, joista valtaosa tulee sosiaali- ja terveysministeriön pääluokasta.

Valtakunnalliset tehtävät tai muut hyvinvointialueen erityistehtävät voivat olla luonteeltaan keskitettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai toisaalta keskitettäviä asiantuntijatehtäviä. Keskitettäviä palveluita koskien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, *sote-järjestämislaki)* 57 §:ssä säädetään hyvinvointialueiden välisten kustannusten korvaamisesta. Sen mukaisesti asiakkaan tai potilaan hyvinvointialueen on korvattava palvelun antamisesta aiheutuneet kustannukset (toteutuneet kulut). Suurimpaan osaan keskitetyistä asiantuntijatehtävistä ei ole osoitettu erilliskorvausta.

Hallitusohjelmassa on kirjaus valtakunnallisten erityistehtävien rahoituksen tarkastelusta:

- **Selvitetään valtakunnallisten erityistehtävien rahoitusta** (mukaan lukien HUS) sekä otetaan huomioon verkostomaisten osaamiskeskittymien kehittämismahdollisuudet muun muassa kielellisten, harvoin tarvittavien tai

erityisen vaativien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisen ja tuottamisen tueksi. (s. 49)

Hallitusohjelmakirjauksen jatkovalmistelusta tehdään päätöksiä puoliväliriihen jälkeen.

Kirsi Ruuhonen, hallitusneuvos

Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija

VM / hyvinvointialueiden ohjausosasto